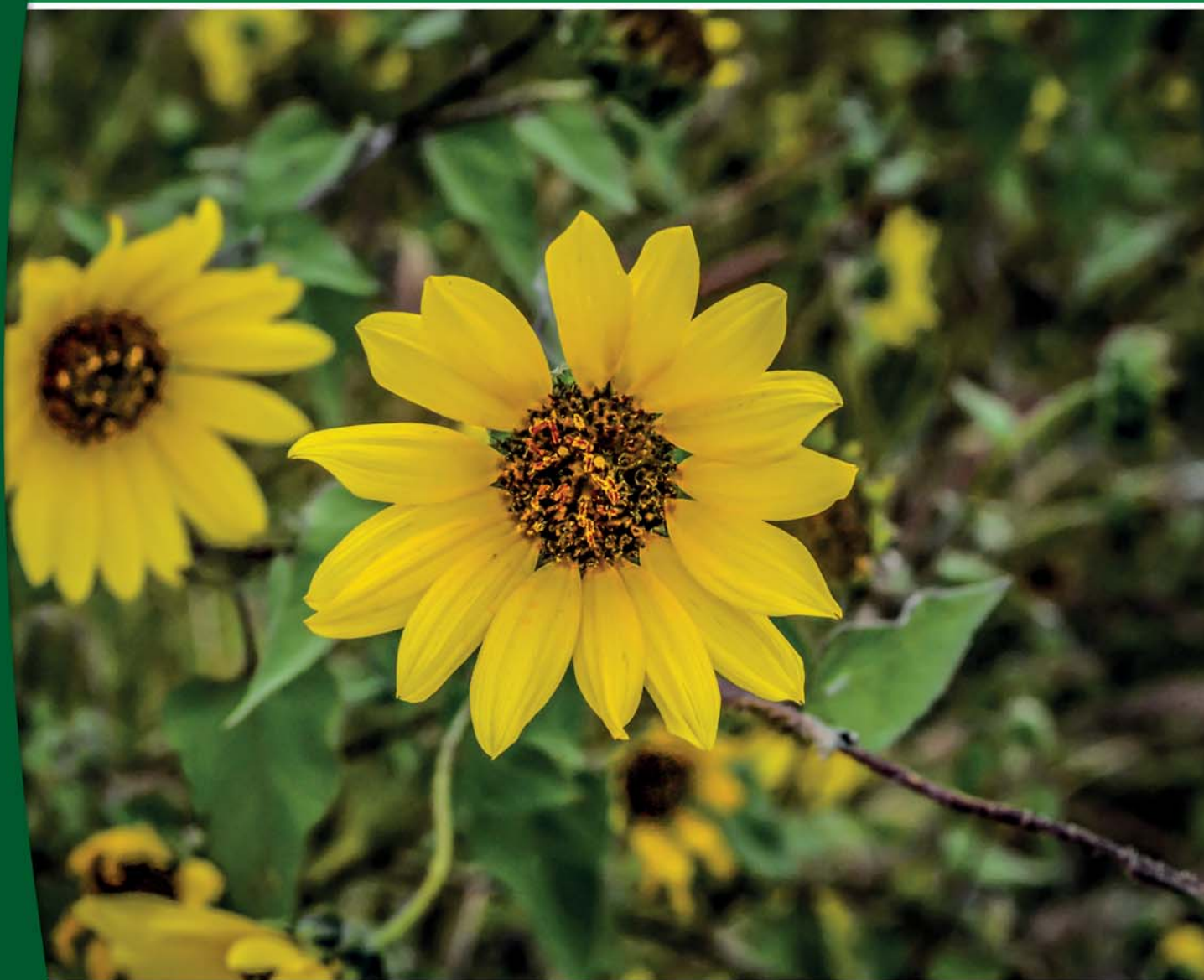

PANORAMA RYNKU PRACY

NUMER 14
LIPIEC 2016

Powiat
Ostrowski

W bieżącym numerze między innymi:

- Europejskie Dni Pracodawcy w Powiecie Ostrowskim
- Zapotrzebowanie na zawody
- Projekty i programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych

PANORAMA RYNKU PRACY

NUMER 14 lipiec 2016

- 3** X Targi Pracy i Edukacji Zawodowej
- 5** Europejskie Dni Pracodawcy w Powiecie Ostrowskim
- 6** Zapotrzebowanie na zawody oraz oferty pracy na lokalnym i europejskim rynku pracy
- 8** Zasady przyznawania świadczeń po zatrudnieniu poza granicami kraju
- 9** Programy aktywizacji i przeciwdziałania bezrobociu w ramach Rezerwy Funduszu Pracy w 2015 roku
- 10** Z cyklu „Praktyczne porady dla poszukujących pracy”
Gdzie szukać pracy
- 12** Z cyklu „Standardy usług i instrumentów Rynku Pracy”
Refundacja pracodawcy części kosztów wynagrodzenia, składek na ubezpieczenie społeczne przez 12 miesięcy bezrobotnym do 30 roku życia – art.150f
- 13** Program Aktywizacja i Integracja w 2015 oraz 2016 roku
- 14** Realizacja projektów unijnych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w perspektywie finansowej 2014 - 2020
- 17** Z cyklu „Prezentacje dobrych praktyk”
Usługi Podologiczne
Projektowanie i montaż systemów fotowoltaicznych
- 20** Podsumowanie programów specjalnych
- „Przygotowanie zawodowe dorosłych skuteczną formą na uzyskanie kwalifikacji”
- „Czas na aktywność”
- 21** Terminarz spotkań w ramach poradnictwa zawodowego w II półroczu 2016 r.
- 22** III Targi Biznesu i Przedsiębiorczości w ZSE w O-wie
- 23** Krajowy Fundusz Szkoleniowy - trzeci rok realizacji

X TARGI PRACY I EDUKACJI ZAWODOWEJ

Tegoroczne Targi Pracy i Edukacji Zawodowej przyciągnęły tych, którym faktycznie zależało na pracy. Pracodawcy z roku na rok obniżają swoje wymagania związane z wiekiem czy doświadczeniem zawodowym, gotowi doszkolić chętnych do pracy w konkretnym zawodzie.

W tegorocznej edycji, która miała miejsce 4 marca 2016 r. swoją ofertę zaprezentowało ponad 25 firm gotowych zatrudnić pracowników, a także instytucje związane z rynkiem pracy takie, jak: Urząd Skarbowy, ZUS, Urząd Miasta Ostrowa (w zakresie ewidencji działalności gospodarczej), Państwowa Inspekcja Pracy oraz szkoły kształcące w konkretnych zawodach. „Idea targów jest połączenie szkół z rynkiem pracy. Zaprosiliśmy szkoły, które kształcą w określonych zawodach, aby skonfigurować ich aktywność z pracodawcami, które bezpośrednio będą zatrudniać absolwentów. W jednym miejscu spotykają się pracodawcy i poszukujący pracy, w tym celu do osób bezrobotnych wysłaliśmy 3900 sms-ów z powiadomieniem o tej możliwości spotkania. Jednak udział w targach nie jest dla tych osób obowiązkowy. Zależy nam jednak aby przyszły tu osoby naprawdę zainteresowane i poszukujące pracy” - informuje Hanna Pawlak-Kornacka, dyrektor PUP w Ostrowie Wielkopolskim.

Od kilku lat najbardziej poszukiwani są pracownicy z wykształceniem zawodowym. W tym roku zostały zgłoszone następujące oferty: pakowacz, pracownik produkcji, operator wózka widłowego, opiekun osób starszych, spawacz, elektryk, operator maszyn sterowanych numerycznie, ślusarz, tokarz, frezer, logistyk, magazynier, szwaczka, pracownik produkcyjny, handlowiec, krawiec, kosmetyczka, fryzjer/ka, elektromonter, pracownik budowlany, zbrojarz, betoniarz, technik ekonomista, inżynier inżynierii środowiskowej, technik budownictwa, pracownik terenów zielonych, pra-

cownik gastronomi.

Do tej pory pracodawcy wymagali doświadczenia zawodowego, w tej chwili wśród kryteriów, które pracodawcy wskazują najczęściej są chęci do pracy i gotowość do przycuczenia na konkretne stanowisko.

Targi Pracy i Edukacji Zawodowej to szansa nie tylko dla osób bezrobotnych, ale także chcących się przekwalifikować lub starających się założyć własną działalność.

„Obecnie możliwości pozyskania pracy są coraz większe, i tak samo możliwości zmiany pracy. Do tej pory mieliśmy problem z wysokim poziomem bezrobocia, natomiast kiedy bezrobocie jest w granicach 5-6 procent pracodawcy odczuwają, że zaczyna brakować rąk do pracy. Jako powiat jesteśmy zaangażowani w rozbudowę warsztatów po to, aby uczniowie, którzy wychodzą ze szkoły mogli podjąć bezpośrednio pracę” – mówi Roman Pacholczyk, wicestarosta Ostrowski.

W Powiecie Ostrowski mimo spadku bezrobocia ponad 4 tys. osób pozostaje w ewidencji PUP. Z danych GUS wynika, że stopa bezrobocia zmalała w stosunku do poprzedniego roku, na koniec stycznia 2015 r. wynosiła 8,5 % (5.416 osób), natomiast w styczniu 2016 r. wyniosła 6,4% (4.229 osób).

FIRMY, KTÓRE WZIĘŁY UDZIAŁ W X TARGACH PRACY W 2016 ROKU

Work Force Sp.z o.o.
ul. Krakowska 53
Opole

Medcare24 Sp. Z o.o.
Al. Solidarności 115/2
Warszawa

Janusz Dolata Consulting
ul. Wrocławska 60a/7
Ostrów Wielkopolski

Novum Carieer Sp.z o.o
ul. Kolejowa 20/7
Ostrów Wielkopolski

Elmatyk Sp.z o.o
ul. Poznańska 61
Ostrów Wielkopolski

Jednostka Wojskowa Nr 5700
ul. Wojska Polskiego 17
Międzyrzecz

Komenda Powiatowa Policji w Ostrowie Wielkopolskim
ul. Odolanowska 19
Ostrów Wielkopolski

Wojskowa Komenda Uzupelnien w Kaliszu
Plac Św. Józefa 5
Kalisz

ARTEGO Technologia Obróbki Skrawaniem
ul. Środkowa 76
Czekanów

PIWEK Centrum Obróbki Numerycznej
ul. Ostrowska 1A
Rososzycza

FP SPOMAX SA
ul. Kaliska 61-63
Ostrów Wielkopolski

ATERIMA Sp.zo.o
ul. Powstańców Śląskich 19/2
Wrocław

COM.40 LIMITED Sp.z o.o
ul. Podkocka 4B
Skalmierzyce

MEDIPE Sp. z o.o
ul. Strzegomska 236A
Wrocław

HALFEN Produkcja Sp.z o.o
ul. Kolejowa 18A
Nowe Skalmierzyce

LITEX PROMO Sp. z o.o.
ul. Staroprzygodzka 117
Ostrów Wielkopolski

GoWork.pl Andrzej Kozieradzki
ul. Starowiejska 172
Siedlce

Studio Krawieckie Małgorzata Walczak
ul. Wrocławska 21/10
Ostrów Wielkopolski

Radpol Radosław Strzelczyk
ul. Jabłonkowa 32
Czekanów

Debest Sp.z o.o (Kashmir SPA)
ul. Topolowa 54
Ostrów Wielkopolski

Firma Instalacyjno-Budowlana Jerzy Czwordon
ul. Powstania Listopadowego 20
Ostrów Wielkopolski

Magna Era Sp. Z o.o
ul. Żółkiewskiego 3
Ostrów Wielkopolski

Promedica 24 Warszawa Germany Sp.zo.o, Sp.K
ul. Wrocławska 23/1A
Ostrów Wielkopolski

Miejski Zakład Zieleni Sp. z o.o
ul. Paderewskiego 2-6
Ostrów Wielkopolski

Consolis Polska Sp.zo.o
ul. Chłapowskiego 49
Ostrów Wielkopolski

Europejskie Dni Pracodawcy w Powiecie Ostrowskim

Europejskie Dni Pracodawcy odbywały się na obszarze prawie całego kraju w dniach 4 -15 kwietnia 2016r. w ramach Sieci Europejskich Publicznych Służb Zatrudnienia (sieć EPSZ). W ramach tej inicjatywy tutejszy urząd zaplanował m.in. giełdy pracy, indywidualne konsultacje dla pracodawców oraz drzwi otwarte. Wskazane działania miały na celu wzmocnienie współpracy Publicznych Służb Zatrudnienia z pracodawcami, podniesienie wiedzy pracodawców w zakresie usług oferowanych przez Publiczne Służby Zatrudnienia a także kreowanie pozytywnego i profesjonalnego wizerunku urzędów pracy oraz pomoc pracodawcom w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy.

Drzwi otwarte zostały zorganizowane przez Powiatowy Urząd Pracy po raz pierwszy. Urząd został otwarty dla lokalnych pracodawców w sobotę 9 kwietnia 2016 r. w godzinach od 10:00 do 12:00. Wizyta pracodawców rozpoczęła się prelekcją Dyrektora Urzędu Pani Hanny Pawlak - Kornackiej na temat form wsparcia, pracodawcy otrzymali informację z jakich usług i instrumentów rynku pracy mogą skorzystać oraz jakie formy przewidywane są jeszcze w bieżącym roku. Wyczerpujących informacji udzielali pracownicy urzędu na co dzień zajmujący się poszczególnymi formami pomocy.

W ramach Europejskich Dni Pracodawcy odbyło się wiele giełd pracy.

Giełdy pracy to spotkania gromadzące w jednym miejscu pracodawcę i osoby zainteresowane podjęciem pracy lub stażu w określonej branży. Spotkania te pozwalają pracodawcom w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy, bez zakłócania pracy w firmie.

Podczas giełd pracy zorganizowanych w ramach Europejskich Dni Pracodawcy pracodawcy poszukiwali pracowników w następujących zawodach:

- sprzedawca
- cukiernik
- blacharz
- pracownik produkcyjny
- fizjoterapeuta
- magazynier
- stolarz
- pracownik przygotowania posiłków
- recepcjonistka
- kierowca
- instalator wodno - kanalizacyjny

ZAPOTRZEBOWANIE NA ZAWODY ORAZ OFERTY PRACY NA LOKALNYM I EUROPEJSKIM RYNKU PRACY

Pośrednictwo pracy to jedna z podstawowych usług rynku pracy realizowanych przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy.

W ramach tej usługi urzędy pracy udzielają pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach.

Pośrednicy pracy pozyskują oferty pracy, upowszechniają je, m.in. przekazując do Centralnej Bazy Ofert Pracy, informują zainteresowanych o aktualnej sytuacji na rynku pracy, inicjują i organizują kontakty bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami.

Z usługi pośrednictwa pracy może skorzystać każdy, gdyż jest ona świadczona dla osób zarejestrowanych i niezarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy w tym obywateli państw EOG, pracodawców krajowych oraz pracodawców z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej i innych państw, jeżeli na podstawie umów zawartych przez te państwa ze Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, obywatele tych państw mogą korzystać ze swobody przepływu osób.

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wlkp. dysponuje ofertami pracy dostępnymi w siedzibie urzędu pracy oraz na stronie internetowej www.pupostrowwlpk.pl.

Najczęściej pojawiającymi się ofertami pracy to oferty w zawodach budowlanych – murarz, tynkarz, dekarz, cieśla, malarz, betoniarz-zbrojarz, pracownik ogólnobudowlany oraz w zawodach związanych z przemysłem – ślusarz, spawacz, monter konstrukcji stalowych, tokarz, frezer, operator obrabiarek CNC. Poza ww. zawodami, poszukiwane są osoby do pracy na stanowiskach: kucharz, pomoc kuchenna, kelner, piekarz, cukiernik, fryzjer, szwaczka,

krojczy, magazynier, sprzedawca, przedstawiciel handlowy, spedytor, kierowca, mechanik samochodowy, monter instalacji sanitarnych, monter wentylacji i klimatyzacji, elektryk, opiekunka osób starszych, sprzątaczką, pracownik ochrony, brukarz, stolarz, tapicer, pracownik produkcyjny, telemarketer, pracownik biurowy.

Coraz częściej pracodawcy składają zapotrzebowanie na zatrudnienie cudzoziemców, powierzając im pracę w przypadku braku możliwości zatrudnienia obywatela polskiego. Głównymi przyczynami braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotów jest brak uprawnień do zawodów, brak doświadczenia zawodowego lub kandydaci nie spełniający oczekiwań pracodawcy. Inne przyczyny to brak dojazdu do miejsca pracy środkami transportu zbiorowego, odmowa z uwagi na pracę w delegacji na terenie Polski oraz oferowany przez pracodawców rodzaj umowy – umowa o dzieło. Umowa ta zgodnie z art. 2 ust 1 pkt 16 ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2016, poz. 645 ze zm.), nie spełnia warunku odpowiedniej pracy.

Zawody w jakich obecnie zatrudnieni są cudzoziemcy to: pracownik uboju drobiu i obróbki poubojowej, kierowca samochodów ciężarowych kat. C+E z uprawnieniami na przewóz rzeczy oraz kartą kierowcy, płytkarz, pracownik gospodarczy, trener gry w polo (ukończony kurs jeździectwa - instruktor jeździectwa) ze znajomością j. hiszpańskiego, specjalista ds. obsługi i szkolenia koni polo, spawacz MIG/MAG, drukarz tkanin, pracownik produkcyjny, pracownik restauracji, pracownik do obsługi maszyn do obróbki drewna, pakowacz warzyw, monter sieci wodno-kanalizacyjnych zewnętrznych, ślusarz, montażysta małej architektury stalowej, kucharz ze znajomością kuchni

ukraińskiej, tokarz z uprawnieniami na wózek widłowy, ogrodnik w uprawach pod osłonami, sztukator, zarządca gospodarstwa ogrodniczego oraz pracownik produkcyjny i magazynowy z uprawnieniami do obsługi pieca tunelowo-gazowego do produkcji porcelany.

Polacy mogą również szukać pracy w państwach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Szwajcarii za pośrednictwem sieci EURES oraz niepublicznych agencji zatrudnienia. Podejmując pracę u zagranicznych pracodawców, zatrudnieni zostają na zasadach obowiązujących w danym państwie, na podstawie indywidualnych umów zawieranych bezpośrednio z pracodawcami zagranicznymi bądź zawieranych za pośrednictwem upoważnionych organizacji lub instytucji.

Oferty pracy EURES aktualnie dostępne na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, to m.in.: pielęgniarka, lekarz, technik dentystyczny, drukarz, spawacz, tokarz CNC, ustawiacz maszyn CNC, mechanik urządzeń klimatycznych, inżynier specjalista w zakresie programowania, stolarz, cieśla, malarz, tynkarz, przedstawiciel handlowy, szwacz, kierowca samochodu ciężarowego, kierowca autobusu, pracownik restauracji, kucharz, pracownik szklarni, pracownik do zbioru pieczarek.

Z ww. ofertami można się zapoznać na stronie

wup.poznan.praca.gov.pl

NAJCZĘŚCIEJ POJAWIAJĄCE SIĘ OFERTY PRACY	ZAWODY W JAKICH OBECNIE ZATRUDNIENI SĄ CUDZOZIEMCY	OFEROWANE STANOWISKA PRACY ZA GRANICĄ, ZA POŚREDNICTWEM SIECI EURES
murarz	pracownik uboju drobiu i obróbki	pielęgniarka
tynkarz	poubojowej	lekarz
dekarz	kierowca samochodów ciężarowych	technik dentystyczny
cieśla	kat. C+E z uprawnieniami	drukarz
malarz	na przewóz rzeczy oraz kartą kierowcy	spawacz
betoniarz-zbrojarz	płytkarz	tokarz CNC
pracownik ogólnobudowlany	pracownik gospodarczy	ustawiacz maszyn CNC
ślusarz	trener gry w polo (ukończony kurs	mechanik urządzeń klimatycznych
spawacz	jeździectwa - instruktor jeździectwa)	inżynier specjalista w zakresie
monter konstrukcji stalowych	ze znajomością j. hiszpańskiego	programowania
tokarz	specjalista ds. obsługi i szkolenia	stolarz
frezer	koni polo	cieśla
operator obrabiarek CNC	spawacz MIG/MAG	malarz
kucharz	drukarz tkanin	tynkarz
pomoc kuchenna	pracownik produkcyjny	przedstawiciel handlowy
kelner	pracownik restauracji	szwacz
piekarz	pracownik do obsługi maszyn	kierowca samochodu ciężarowego
cukiernik	do obróbki drewna	kierowca autobusu
fryzjer	pakowacz warzyw	pracownik restauracji
szwaczka	monter sieci wodno-kanalizacyjnych	kucharz
krojczy	zewnętrznych	pracownik szklarni
magazynier	ślusarz	pracownik do zbioru pieczarek
sprzedawca	montażysta małej architektury	
przedstawiciel handlowy	stalowej	
spedytor	kucharz ze znajomością kuchni	
kierowca	ukraińskiej	
mechanik samochodowy	tokarz z uprawnieniami na	
monter instalacji sanitarnych	wózek widłowy	
monter wentylacji i klimatyzacji	ogrodnik w uprawach pod osłonami	
elektryk	sztukator	
opiekunka osób starszych	zarządca gospodarstwa ogrodniczego	
sprzątaczk	pracownik produkcyjny i magazynowy	
pracownik ochrony	z upr. do obsługi pieca	
brukarz	tunelowo-gazowego do produkcji	
stolarz	porcelany	
tapicer		
pracownik produkcyjny		
telemarketer		
pracownik biurowy		

ZASADY PRYZNAWANIA ŚWIADCZEŃ PO ZATRUDNIENIU POZA GRANICAMI KRAJU

Zgodnie z art. 8 pkt. 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.) do zadań samorządu województwa należy realizacja zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw UE/EOG, Szwajcarii oraz zgodnie z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z 2014 r. do państw z którymi Rzeczpospolita zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym w zakresie świadczeń dla bezrobotnych (z Ukrainą i Republiką Macedonii).

Wojewódzki Urząd Pracy w szczególności pełni funkcję instytucji właściwej w zakresie przyjmowania i rozpatrywania wniosków bezrobotnych o wydanie dokumentów w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia:

- ➔ wydaje **dokument U1** - potwierdzający okresy ubezpieczenia i zatrudnienia przebyte w Polsce celem przedłożenia w innym kraju UE/EOG lub Szwajcarii umożliwiającemu staranie się o zasiłek dla bezrobotnych w miejscu obecnego pobytu z uwzględnieniem ww. okresów,
- ➔ wydaje **dokument U2** - dający uprawnienie do przeniesienia zasiłku dla bezrobotnych otrzymanego w Polsce do kraju UE/EOG lub Szwajcarii w celu starania się o zasiłek dla bezrobotnych w swoim kraju,
- ➔ wydaje decyzje o prawie do zasiłku dla bezrobotnych w przypadku gdy okres zatrudnienia za granicą (krajów UE/EOG oraz Szwajcarii) wpływa na nabycie, wysokość lub okres pobierania zasiłku w Polsce.

CO NALEŻY ZROBIĆ, ABY PO PRACY ZA GRANICĄ MÓC UBIEGAĆ SIĘ O POLSKI ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH POSIADAJĄC DOKUMENT PD U1:

Należy zarejestrować się jako osoba bezrobotna w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zameldowania stałego lub czasowego. Okazać w powiatowym urzędzie pracy oryginał dokumentu PD U1.

Powiatowy Urząd Pracy przekaze do Wojewódzkiego Urzędu Pracy dokumenty, w oparciu o które w drodze decyzji administracyjnej zostanie ustalone prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Decyzję otrzymuje wnioskodawca oraz Powiatowy Urząd Pracy w którym jest on zarejestrowany.

CO NALEŻY ZROBIĆ, ABY PO PRACY ZA GRANICĄ MÓC UBIEGAĆ SIĘ O POLSKI ZASIŁEK DLA BEZROBOTNYCH NIE POSIADAJĄC DOKUMENTU PD U1:

Należy zarejestrować się jako osoba bezrobotna w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zameldowania stałego lub czasowego.

W przypadku braku dokumentu PD U1 należy wypełnić wniosek dotyczący ubiegania się przez Wojewódzki Urząd Pracy o dokument potwierdzający zatrudnienie/ubezpieczenie/pracę na własny rachunek w krajach UE/EOG i Szwajcarii. Do wniosku należy dołączyć kserokopie potwierdzone za zgodność z oryginałem wszystkich dokumentów świadczących o zatrudnieniu za granicą.

Wypełniony i podpisany wniosek wraz z dokumentami należy przesłać pocztą do Wojewódzkiego Urzędu Pracy albo złożyć w Powiatowym Urzędzie Pracy, w którym jest się zarejestrowanym jako osoba bezrobotna. Wojewódzki Urząd Pracy wystąpi do właściwej instytucji ds. bezrobocia w kraju w którym miało miejsce zatrudnienie o wydanie dokumentu PD U1.

Po uzyskaniu ww. dokumentu z zagranicznej instytucji właściwej w drodze decyzji administracyjnej zostanie ustalone prawo do zasiłku dla bezrobotnych sumując okres zatrudnienia w Polsce i za granicą. Decyzję otrzymuje wnioskodawca oraz Powiatowy Urząd Pracy w którym jest on zarejestrowany.

Wniosek o dokument potwierdzający zatrudnienie/ubezpieczenie/pracę na własny rachunek za granicą do pobrania w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim na pok. 16 lub na stronie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu www.wup.poznan.pl

PROGRAMY AKTYWIZACJI I PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W RAMACH REZERWY FUNDUSZU PRACY W 2015 ROKU

W 2015 roku Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wlkp. pozyskał dodatkowe środki Funduszu Pracy w wysokości **1.567.000,00 zł.** z rezerwy Ministra na realizację programów aktywizacji osób bezrobotnych.

Programami objęto **210** osób bezrobotnych, z czego aż **191** osób podjęło pracę lub samozatrudnienie w wyniku udziału w założonych formach wsparcia.

Głównym celem programów było wyrównywanie szans i zwiększanie konkurencyjności na rynku pracy osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

W ramach programów uruchomiono instrumenty i usługi rynku pracy prowadzące do zatrudnienia, tj staże zawodowe, dotacje, doposażenie stanowiska pracy oraz szkolenia. Ze staży zawodowych skorzystało 95 os., działalność gospodarczą ze środków Funduszu Pracy rozpoczęło 19 osób, zatrudnienie w ramach refundacji doposażenia stanowiska pracy podjęło 39 osób, a 57 osób uczestniczyło w kursach i szkoleniach zawodowych.

Aż trzy programy związane były z aktywizacją osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 Ustawy.

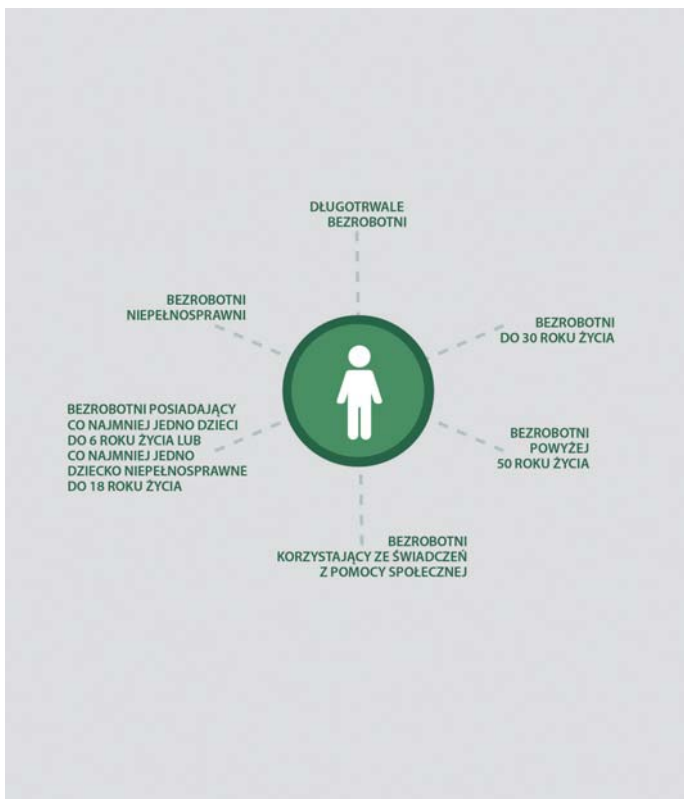
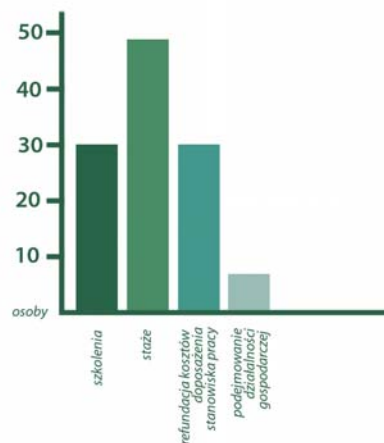
Programy związane z aktywizacją osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w art. 49 ustawy

Okres realizacji: maj 2015 – marzec 2016 r.

Kwota wydatkowana: **814.176,34 zł.**

Programem objęto **116 osób.**

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO UCZESTNIKÓW PROGRAMU

Program związany z aktywizacją osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

Okres realizacji: maj 2015 r. – grudzień 2015 r.

Kwota wydatkowana: **79.968,71 zł.**

Programem objęto **8 osób.**

Program związany z aktywizacją osób bezrobotnych do 25 roku życia.

Okres realizacji: marzec 2015 r. – grudzień 2015 r.

Kwota wydatkowana: **224.080,36 zł.**

Programem zostanie objętych **30 osób.**

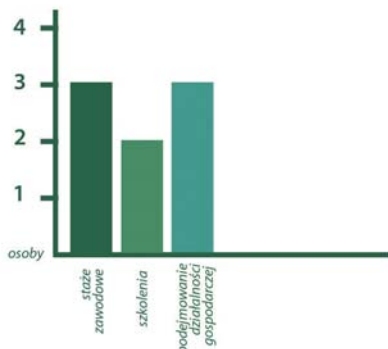
Program związany z aktywizacją osób bezrobotnych w wieku 30-50 lat.

Okres realizacji: lipiec 2015 r. – grudzień 2015 r.

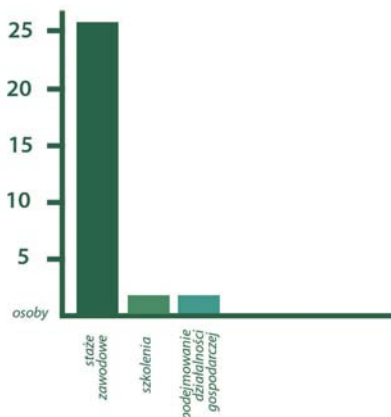
Kwota wydatkowana: **377.281,24 zł.**

Programem objęto **56 osób.**

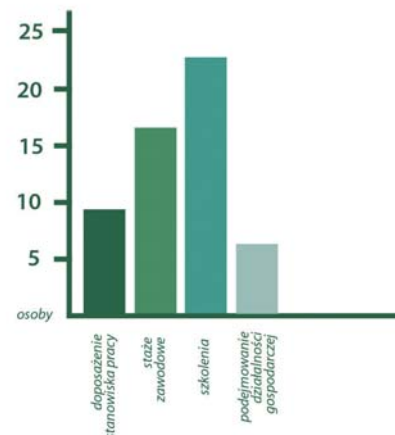
DZIAŁANIA SKIEROWANE DO UCZESTNIKÓW PROGRAMU

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO UCZESTNIKÓW PROGRAMU

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO UCZESTNIKÓW PROGRAMU

Z cyklu „Praktyczne porady dla poszukujących pracy” GDZIE SZUKAĆ PRACY

Sukces, jakim będzie znalezienie satysfakcjonującej pracy, zależy przede wszystkim od Twojej aktywności. Im więcej różnych sposobów poszukiwania pracy wykorzystasz, tym więk-

sze prawdopodobieństwo jej znalezienia.

Gdzie należy szukać informacji o wolnych miejscach pracy?

Kontakty osobiste

Rozwijaj sieć kontaktów (rodzina, przyjaciele znajomi). Rozgłaszaj, że szukasz pracy.

To Twoje źródło informacji i jedno z bardziej skutecznych sposobów poszukiwania zatrudnienia. Dzięki siatce kontaktów, możesz pierwszy dowiedzieć się o wolnym miejscu pracy. Dzięki temu możesz również zostać zarekomendowany u przyszłego pracodawcy. Chociaż rekomendacje nie oznaczają bezwarunkowego przyjęcia do pracy, pracodawcy często nawet ze względów ekonomicznych (koszty rekrutacji) szukają przyszłych pracowników wśród osób polecanych.

Ogłoszenia w prasie i mediach

Prasa stanowi bardzo popularne źródło poszukiwania pracy. Oferty pracy zamieszczane są przez pracodawców w dziennikach lokalnych, ogólnopolskich oraz wydawnictwach branżowych i specjalistycznych. W radio i telewizji również pojawia się coraz więcej programów i audycji poświęconych rynkowi pracy, w tym ofertom zatrudnienia np. radiowe giełdy pracy.

Bezpośrednie kontakty z pracodawcami

Warto udać się bezpośrednio do firm, bo to również dobre źródło informacji. Nawet jeżeli na daną chwilę nie ma zapotrzebowania na pracowników, to możesz wyprzedzić przyszłe oferty. Próbuj dostać się do pracodawców i porozmawiać z nimi. Zostaw swoje dokumenty i systematycznie przypominaj o sobie.

Urzędy Pracy

Są to miejsca gdzie prowadzone są rejestry aktualnych ofert pracy z najbliższej okolicy. Możesz tu zdobyć bliższe informacje na temat ofert, jak i pracodawców. Dowiesz się tu także o dostępnych formach wsparcia (usługach, instrumentach), które ułatwiają wejście na rynek pracy. W ramach działalności Powiatowego Urzędu Pracy organizowane są również giełdy oraz targi pracy, które są doskonałą okazją do bezpośredniego kontaktu z pracodawcą. Natomiast ofert pracy za granicą możesz szukać w Wojewódzkim Urzędzie Pracy

www.wup.poznan.pl/oferty-pracy/za-granica

Agencje Doradztwa Personalnego

Są to miejsca, które na ogół pośredniczą między poszukującymi zatrudnienia, a pracodawcami. Każda Agencja posiada komputerowe bazy danych, w których możesz się zarejestrować. Umieszczenie własnych danych w bazie nie gwarantuje natychmiastowego zatrudnienia, aczkolwiek zwiększa prawdopodobieństwo znalezienia pracy.

Zamieszczanie własnych ofert

Własna oferta to krótka informacja o własnych kwalifikacjach i rodzaju poszukiwanej pracy. Należy tu pamiętać o podaniu formy kontaktu z nami. Własną ofertę zamieścić możesz w prasie, radio, internecie (np. www.ecentrum.pl, www.olx.pl), na ogólnodostępnych tablicach ogłoszeń. Możesz również rozdać je znajomym, których poprosisz o pomoc w znalezieniu zatrudnienia.

Internet

Jest to ogólnodostępne i bardzo popularne narzędzie poszukiwania pracy, a także miejsce zatrudnienia (tzw. telepraca). Obecnie jest bardzo dużo stron internetowych, portali za pośrednictwem których możemy poszukiwać zatrudnienia.

Przydatne strony internetowe, to m.in.:

• www.pup.ostrowwlkp.pl/oferty_pracy/oferty_lokalne.html
rejestr oferowanych miejsc pracy, zgłoszonych przez pracodawców do Powiatowego Urzędu Pracy, możliwość umieszczenia CV w bazie

• www.praca.gov.pl
strona publicznych służb zatrudnienia, oferty pracy w kraju, możliwość umieszczenia CV

• www.ecentrum.pl
oferty pracy w kraju-Ostrów, Kalisz, okolice, możliwość bezpłatnego umieszczenia własnej oferty

• www.olx.pl
oferty pracy w kraju, praktyki, staże, możliwość bezpłatnego umieszczenia własnej oferty

• www.gratka.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, możliwość umieszczenia CV w bazie, poradnik-prawo, wzory dokumentów aplikacyjnych

• www.pracuj.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, praktyki, możliwość umieszczenia CV w bazie, testy osobowości, oferty edukacyjne, porady, wzory dokumentów aplikacyjnych, praca dla studentów, możliwość otrzymywania informacji o nowych ofertach pracy spełniających kryteria wyszukiwania

• www.jobrapido.pl
wyszukiwarka ofert pracy, możliwość otrzymywania informacji o nowych ofertach pracy spełniających kryteria wyszukiwania

• www.careerjet.pl
wyszukiwarka ofert pracy opublikowanych na portalach pracy oraz stronach firm, agencji zatrudnienia i pośrednictwa pracy

• www.praca.gazeta.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, możliwość umieszczenia CV w bazie

• www.praca.interia.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, możliwość umieszczenia CV w bazie

• www.praca.onet.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, możliwość umieszczenia CV w bazie

• www.praca.wp.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, praca dla studentów, poradnik, oferty edukacyjne

• www.jobpilot.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, praktyki, możliwość umieszczenia CV w bazie, magazyn kariery-poradniki, porady prawne

• www.szybkopraca.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, możliwość umieszczenia CV w bazie, kreator CV

• www.jobs.pl
oferty pracy w kraju i za granicą, praktyki, możliwość umieszczenia CV w bazie, informacje dla studentów, prawo pracy

• www.adecco.pl
możliwość rejestracji w bazie firmy-CV-poszukiwanie pracy w kraju i za granicą

Pamiętaj o istnieniu ABC poszukiwania pracy

AKTYWNOŚĆ

bądź aktywny, wykorzystaj wszelkie dostępne możliwości i źródła poszukiwania pracy.

BEZPOŚREDNIOŚĆ

najefektywniejsze są bezpośrednie kontakty z pracodawcami, znajomymi czy urzędami pracy.

CIERPLIWOŚĆ

bądź cierpliwy, poszukiwanie pracy to proces długotrwały i konieczne jest wykazanie się cierpliwością.

Z cyklu „Standardy usług i instrumentów Rynku Pracy”

REFUNDACJA WYNAGRODZENIA I SKŁADEK dla osób poniżej 30 roku życia

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 25 września 2015 r. wprowadziła nowy instrument wspierający zatrudnienie osób do 30 roku życia.

Podmiot gospodarczy zamierzający zatrudnić osobę do 30 roku życia może ubiegać się o wsparcie w zakresie refundowania kosztów wynagrodzenia tej osoby w Urzędzie Pracy. Na podstawie zawartej umowy, starosta refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia, dla których określony został profil pomocy II.

Są pewne ograniczenia w przyznawaniu refundacji, mianowicie:

- ✓ refundacja nie przysługuje osobie bezrobotnej, pozostającej w bliskim pokrewieństwie z pracodawcą lub przedsiębiorcą (np. współmałżonek, dzieci, rodzzeństwo)
- ✓ refundacja nie przysługuje bezrobotnemu do 30 r. ż., jeżeli w okresie 6 miesięcy przed rejestracją w PUP był zatrudniony lub wykonywał inną pracę zarobkową u pracodawcy lub przedsiębiorcy występującego z wnioskiem o zorganizowanie i finansowanie zatrudnienia dla bezrobotnych do 30 roku życia.

Refundacja kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne przysługuje przez okres 12 miesięcy w kwocie określonej w umowie, nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych skierowanych bezrobotnych w miesiącu oraz kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

Pracodawca lub przedsiębiorca zatrudnia osobę bezrobotną na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy przez łączny okres minimum 24 m-cy.

Starosta nie może zawrzeć umowy z pracodawcą, u którego w okresie ostatnich 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Refundacja jest udzielana zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

Pierwsze umowy podpisano w pierwszej połowie 2016 r. Pozostałe w ramach przyznanych limitów będą mogły być zawierane do 31 grudnia 2017 r. Refundacja będzie dokonywana w latach 2016–2018, każdorazowo po dostarczeniu kompletu dokumentów.

Instrument ten powinien spowodować zmniejszenie liczby pozapracowniczych form zatrudnienia i ułatwić przechodzenie do zatrudnienia w ramach umowy o pracę, w tym w dalszej perspektywie również na umowy o pracę na czas nieokreślony.

PODSUMOWANIE PROGRAMU AKTYWIZACJA I INTEGRACJA (PAI) W 2015 R.

Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wielkopolskim w ubiegłym roku realizował program Aktywizacja i Integracja (PAI). Celem programu była pomoc w procesie aktywizacyjnym grupy 80 osób bezrobotnych w tym 59 kobiet z ustalonym III profilem pomocy, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej jak również znajdujących się w trudnej sytuacji, oddalonych od rynku pracy, z powodu braku kwalifikacji, odpowiednich kompetencji i innych barier utrudniających funkcjonowanie w środowisku. Program miał na celu zapobieganie procesom wykluczenia społecznego oraz przywrócenie możliwości lub zdolności uzyskania zatrudnienia lub innej formy aktywności zawodowej lub edukacyjnej. Okres realizacji programu odbył się w III etapach.

Uczestnikami programu byli mieszkańcy:

- ➔ gminy Miasto Ostrów Wielkopolski
- ➔ gminy Sośnie

- ➔ gminy Sieroszewice
- ➔ gminy Nowe Skalmierzyce
- ➔ gminy Raszków
- ➔ gminy Odolanów

W ramach programu zapewniono:

- ✓ aktywizację zawodową uczestników poprzez prace społecznie-użyteczne
- ✓ integrację społeczną w formie specjalistycznego poradnictwa grupowego/ indywidualnego oraz warsztaty.

Rezultaty, które zostały osiągnięte w wyniku udziału w programie to:

- ✓ przywrócenie zdolności do ubiegania się o zatrudnienie lub innej formy aktywności zawodowej
- ✓ zmiana profilu z III na II w przypadku 46% uczestników

PROGRAM AKTYWIZACJA I INTEGRACJA (PAI) W 2016 R.

W roku bieżącym program skierowano do 18 uczestników. Zakłada udział nowych osób, jak i tych wobec których zastosowane działania aktywizujące nie przyniosły oczekiwanego efektu, które wymagają dalszej współpracy w doprowadzeniu do rozwiązania sytuacji i pogłębionego wsparcia w zakresie adaptacyjności i przystosowania się w środowisku pracy.

Celem głównym programu jest wsparcie procesu aktywizacyjnego osób bezrobotnych, które utraciły możliwość podjęcia pracy z powodu długiego okresu pozostawania bez zatrudnienia, będącego wynikiem braku kompetencji i deficytów utrudniających funkcjonowanie w środowisku pracy.

Program jest realizowany w edycji dwu-miesięcznej w okresie maj 2016 – lipiec 2016.

Uczestnikami programu są mieszkańcy:

- ➔ gminy Miasto Ostrów Wielkopolski
- ➔ gminy Sieroszewice
- ➔ gminy Raszków
- ➔ gminy Odolanów

REALIZACJA PROJEKTÓW UNIJNYCH W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO w perspektywie finansowej 2014-2020

Program **Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)** to program ogólnopolski, dla którego Instytucją Zarządzającą jest Ministerstwo Rozwoju.

Obejmuje następujące obszary:

- osoby młode na rynku pracy,
- efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji,
- szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
- innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa,
- wsparcie dla obszaru zdrowia.

PO WER skierowany jest do osób młodych poniżej 30 roku życia, nie pracujących nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, w szczególności niepełnosprawnych.

W ramach realizowanego projektu pod nazwą „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie ostrowskim (I)**” można było uzyskać wsparcie w postaci, np. dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, staży, szkoleń oraz otrzymać bony wspierające zatrudnienie m.in. stażowy, zatrudnieniowy, szkoleniowy i na zasiedlenie.

Łączna kwota przeznaczona na realizację projektu w latach 2015-2016 to wartość 2.988.720,00 zł., w tym wkład środków Unii Europejskiej w wysokości 2.518.893,22 zł

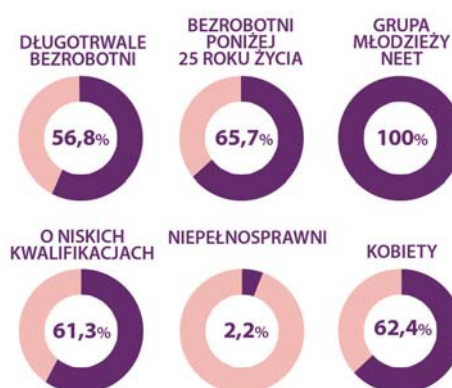
Okres realizacji: 13.01.2015 r. – 30.06.2016 r.

Grupa docelowa: osoby bezrobotne w wieku 18-29 lat, z określonym profilem pomocy II lub w uzasadnionych przypadkach I, zarejestrowane w tut. Urzędzie Pracy, nie pracujące, nie uczestniczące w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym rozumianym jako kształcenie w for-

mach szkolnych w trybie dziennym oraz nie szkolące się w okresie ostatnich czterech tygodni ze środków publicznych przed przystąpieniem do projektu.

W pierwszej kolejności brano pod uwagę osoby, które są długotrwale bezrobotne oraz z orzeczonym stopniem niepełnosprawności.

PROFIL UCZESTNIKÓW PROJEKTU

Działania aktywizujące:

Uczestnikom projektu udzielono wsparcia dostosowanego do ich potrzeb i predyspozycji oraz zapewniono równy dostęp do rynku pracy. Umożliwiono podwyższenie kwalifikacji oraz wykazanie się inicjatywą w kierunku rozwinięcia swoich pomysłów w ramach otwieranych działalności gospodarczych.

WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020 (WRPO 2014+)

Projekt pozakonkursowy „**Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie ostrowskim (I)**”

Oś Priorytetowa 6 Rynek pracy

Działanie 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ

Liczba osób objętych wsparciem: 177 osób bezrobotnych

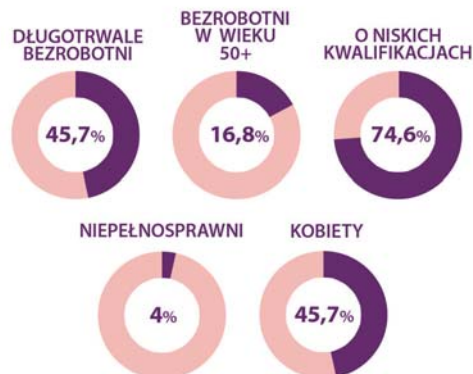
Okres wdrażania projektu: 01.01.2015 r. – 30.06.2016 r.

Wartość ogólna projektu: 1.559.443,00 zł., w tym wkład Unii Europejskiej w wysokości 1.325.526,55 zł

Celem projektu było zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia z określonym profilem pomocy II lub w uzasadnionych przypadkach I, zamieszkałych na terenie powiatu ostrowskiego, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych (zgodnie z definicją wskazaną przez Komisję Europejską), osób z niepełnosprawnościami, kobiet, osób o niskich kwalifikacjach, i w wieku powyżej 50 roku życia.

Odbiorcy projektu: osoby bezrobotne zarejestrowane w tut. Urzędzie Pracy.

PROFIL UCZESTNIKÓW PROJEKTU

Działania aktywizujące:

Uczestnikom projektu udzielono wsparcia dostosowanego do ich potrzeb i predyspozycji oraz zapewniono równy dostęp do rynku pracy, umożliwiono podwyższenie kwalifikacji, zdobycie doświadczenia oraz wykazanie się inicjatywą w kierunku rozwinięcia swoich pomysłów w ramach otwieranych działalności gospodarczych.

Stażysta Gminnego Ośrodka Kultury w Przygodzicach podczas prac remontowych świetlicy wiejskiej w gminie Przygodzice

GOK
Gminny Ośrodek Kultury
w Przygodzicach

Nowy logotyp GOK zaprojektowany przez stażystę ośrodka - Dawida Karwatkę

PROJEKT „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie ostrowskim (II)”

W 2016 roku tutaj. Urząd realizuje drugą edycję projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie ostrowskim (II)” w ramach którego można uzyskać wsparcie w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, staży, szkoleń oraz bonu stażowego, zatrudnieniowego, szkoleniowego oraz na zasiedlenie.

Łączna kwota przeznaczona na realizację projektu w latach 2016-2017 to wartość 2.528.222,00 zł., w tym wkład środków Unii Europejskiej w wysokości 2.130.785,50 zł

Okres realizacji: 01.01.2016 r. – 30.06.2017 r.

Grupa docelowa: 292 osoby bezrobotne w wieku 18-29 lat, z określonym profilem pomocy II lub w uzasadnionych przypadkach I, zarejestrowane w tutaj. Urzędzie Pracy, nie pracujące, nie uczestniczące w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym rozumianym jako kształcenie w formach szkolnych w trybie dziennym oraz nie szkolące się w okresie ostatnich czterech tygodni ze środków publicznych przed przystąpieniem do projektu. W pierwszej kolejności brani są pod uwagę bezrobotni, którzy posiadają status długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotni z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności.

Działania aktywizujące:

Zaplanowano wsparcie dostosowane do potrzeb i predyspozycji osób bezrobotnych, zwiększając możliwości zatrudnienia poprzez wdrożenie i wykorzystanie sprawdzonych form aktywizacji zawodowej takich jak:

- » **szkolenia** dla 47 uczestników
- » **staże zawodowe** dla 140 uczestników
- » **jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej** (w tym pomoc prawna, konsultacje i doradztwo) dla 32 uczestników
- » **bon stażowy** dla 20 uczestników
- » **bon szkoleniowy** dla 33 uczestników
- » **bon zatrudnieniowy** dla 10 uczestników
- » **bon na zasiedlenie** dla 10 uczestników

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (WRPO 2014+)

Projekt pozakonkursowy „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie ostrowskim (II)”

Oś Priorytetowa 6 Rynek pracy

Działanie 6.1 Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy – projekty pozakonkursowe realizowane przez PSZ

Liczba osób objętych wsparciem: 137 osób bezrobotnych

Okres wdrażania projektu: 01.01.2016 r. – 30.06.2017 r.

Wartość ogólna projektu: 1.237.165,96 zł., w tym wkład Unii Europejskiej w wysokości 1.051.591,07 zł

Celem projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia z określonym profilem pomocy II lub w uzasadnionych przypadkach I, zamieszkałych na terenie powiatu ostrowskiego, w szczególności osób długotrwale bezrobotnych (zgodnie z definicją wskazaną przez Komisję Europejską), osób z niepełnosprawnościami, kobiet, osób o niskich kwalifikacjach, i w wieku powyżej 50 roku życia.

Odbiorcy projektu: osoby bezrobotne zarejestrowane w tutaj. Urzędzie Pracy.

Działania aktywizujące:

Możliwość zatrudnienia zostanie zwiększona poprzez wdrożenie i wykorzystanie sprawdzonych form aktywizacji takich jak:

- » **szkolenia** dla 45 uczestników
- » **staże zawodowe** dla 40 uczestników
- » **jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej** (w tym pomoc prawna, konsultacje i doradztwo) dla 40 uczestników
- » **prace interwencyjne** dla 12 uczestników

Z CYKLU „PREZENTACJA DOBRZYCH PRAKTYK”

Droga od pomysłu do jego realizacji niekoniecznie musi być długa i żmudna. Najważniejszy jest pomysł, który powinien przerodzić się w pasję. We wszystkim niewątpliwie ważna jest determinacja. Ale żeby marzenia i pomysł miały szanse powodzenia potrzebna jest pomoc z zewnątrz. Na możliwość realizacji swojego przedsięwzięcia pozwalają jednorazowe środki na otwarcie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej współfinansowane ze środków unijnych.

Tym razem odwiedziliśmy firmę ECO-ENERGY w Ostrowie Wielkopolskim Pana Tomasza Kołodzieja projektanta i montażystę systemów fotowoltanicznych, uczestnika projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie ostrowskim (I)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (POWER)

Czym się Pan zajmuje?

Pan Tomasz Kołodziej: Moja firma działa w branży odnawialnych źródeł energii w dużej mierze staramy się skupić na fotowoltaice.

Skąd wziął się pomysł na prowadzenie własnego biznesu?

TK: Przed rozpoczęciem własnej działalności miałem okazję pracować w kilku firmach w branży co pozwoliło mi zdobyć doświadczenie, które postanowiłem wykorzystać i zdecydowałem się podjąć próbę rozkręcenia własnego biznesu.

Skąd dowiedział się Pan o możliwości uzyskania wsparcia w PUP na otwarcie własnej firmy?

TK: Prowadząc rozmowy z wieloma przedsiębiorcami usłyszałem o wielu możliwościach uzyskania wsparcia z Powiatowego Urzędu Pracy. W gronie moich znajomych również znajdują się osoby, które już we wcześniejszych latach otrzymały dofinansowanie pomagające w rozpoczęciu własnej działalności.

Czy polecałby Pan innym osobom założenie własnej działalności gospodarczej przy wsparciu finansowym Urzędu Pracy?

TK: Kwota wsparcia zdecydowanie ułatwiła rozpoczęcie działalności. Uważam, że dla młodych osób, które nie mia-

ły szansy odłożyć jeszcze wystarczającej ilości środków, które mogliby zainwestować na start pomoc jest bardzo ważna.

Na co Pan przeznaczył środki finansowe uzyskane z dotacji z Urzędu Pracy?

TK: Narzędzia niezbędne do realizacji zleceń, materiały bhp, oprogramowanie do projektowania instalacji.

W jaki sposób promuje Pan swoje usługi i pozyskuje klientów?

TK: Większość nowych klientów dociera do firmy dzięki poleceniu od innych osób. Chcę aby to jakość wykonywanych usług była sama w sobie najlepszą reklamą firmy. Oprócz tego promuję firmę w internecie, głównie przy pomocy portali społecznościowych. Nie zapomniałem również o tradycyjnych formach reklamy takich jak banery, ulotki.

Jakie dostrzega Pan plusy i minusy prowadzenia działalności na własny rachunek?

TK: Prowadzenie własnej działalności pozwala lepiej zrozumieć realia biznesu co uważam za największy plus. Regulacje prawne w Polsce nie należą do przyjaznych dla przedsiębiorcy, również koszty związane z ubezpieczeniem społecznym są bardzo odczuwalnym obciążeniem budżetu zwłaszcza na start, konieczność radzenia sobie z wyżej wymienionymi kwestiami uważam za największy minus prowadzenia działalności na własny rachunek.

Jakie ma Pan plany na przyszłość związane z rozwojem swojej działalności?

TK: Dotychczasowo skupiałem się na działalności na rynku odnawialnych źródeł energii jednak w przyszłości chciałbym również rozszerzyć swoją działalność o tradycyjne usługi elektryczne dzięki czemu będę mógł oferować klientom kompleksową obsługę od założenia tradycyjnej instalacji elektrycznej w budynku do montażu paneli fotowoltaicznych jako alternatywnego źródła energii zasilającej budynek.

Z CYKLU „PREZENTACJA DOBRYCH PRAKTYK”

Wywiad z Panią Bogną Zawadę, uczestniczką projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie ostrowskim (I)” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), właścicielką Gabinetu Podologiczno-Kosmetycznego w Ostrowie Wielkopolskim współfinansowanego w ramach środków unijnych.

Czym się Pani zajmuje?

Bogna Zawada: Ukończyłam studia kosmetyczne ze specjalnością podologia. Zajmuję się problemami stóp, paznokci i stawów. Wykonuję korektę wrastających paznokci, rekonstrukcję płytki paznokciowej, usuwam modyle i odciski, a także brodawki. Wygładzam zrogowacenia i pękające pięty. Dodatkowo wykonuję zabiegi w obrębie twarzy, dłoni i ciała.

Skąd wziął się pomysł na prowadzenie własnego biznesu?

BZ: Od zawsze marzyłam o posiadaniu własnej działalności dlatego tylko jak skończyłam studia i zdobyłam praktykę zawodową postanowiłam spełnić marzenie.

Skąd dowiedziała się Pani o możliwości uzyskania wsparcia w PUP na otwarcie własnej firmy?

BZ: O możliwości uzyskania wsparcia w PUP dowiedziałam się od znajomych, którym udało się w ten sposób założyć własną firmę.

Czy polecałaby Pani innym osobom założenie własnej działalności gospodarczej przy wsparciu finansowym Urzędu Pracy?

BZ: Tak, na obecnym rynku pracy, przy istniejącym bez-

robociu otwarcie własnej działalności daje możliwość rozwoju i być może nawet utworzenia nowych miejsc pracy.
Na co Pani przeznaczyła środki finansowe uzyskane z dotacji z Urzędu Pracy?

BZ: Otrzymane środki przeznaczyłam głównie na zakup sprzętu, frezarki z pochłaniaczem niezbędnej do mojej pracy, autoklawu, który sterylizuje narzędzia, także zakupione ze środków dotacji.

W jaki sposób promuje Pani swoje usługi i pozyskuje klientów?

BZ: Klientów pozyskuje przede wszystkim z polecenia osób korzystających z moich zabiegów. Oprócz tego posiadam reklamę w gazetach i promuję się przy pomocy Facebook’a.

Jakie dostrzega Pani plusy i minusy prowadzenia działalności na własny rachunek?

BZ: Zdecydowanym plusem jest niezależność i samodzielność w podejmowaniu decyzji. Minusy to głównie wysokie opłaty, duża odpowiedzialność, a także trudne początki w zdobyciu klientów.

Jakie ma Pani plany na przyszłość związane z rozwojem swojej działalności?

BZ: W przyszłości chciałabym rozszerzyć zakres usług i uczestniczyć w kursach i szkoleniach by dalej pogłębiać swoją wiedzę i zadowolenie klientów.

DZIESIĘĆ PRZYKAZAŃ PRAWIDŁOWEJ PIELĘGNACJI STÓP

Żeby stopy były zadbane należy pamiętać o kilku zasadach:

1 Bardzo ważna jest regularność. Tylko systematyczna pielęgnacja stóp przyniesie oczekiwane rezultaty.

2 Noś wygodne buty zrobione z materiałów naturalnych. Zapobiegnie to powstawaniu bolesnych odcisków oraz deformacji stóp. Naturalna skóra, z której są wykonane buty, przepuszcza powietrze, umożliwiając stopie „oddychanie”. Zmniejsza tym samym potliwość stóp i związany z tym nieprzyjemny zapach.

3 Zapobiegaj poceniu się stóp. Nadmierna potliwość może prowadzić do powstania infekcji grzybiczej. Nie noś skarpet i obuwia wykonanych ze sztucznego tworzywa. Nie przepuszczają one powietrza, uniemożliwiają parowanie i sprzyjają potliwości stóp. Żeby zniwelować nieprzyjemny zapach używaj talku lub dezodorantów do stóp.

4 Wcieraj w nie krem. Regularne nawilżanie stóp pomoże uchronić je przed rogowaceniem. Kremy do stóp zawierające wyciąg z szałwii, mięty, rumianku łagodzą podrażnioną skórę i pozostawiają uczucie świeżości.

5 Pamiętaj o usuwaniu zrogowaciałego naskórka. Stopy należy wymoczyć w ciepłej wodzie z dodatkiem mydła lub żelu i dwiema łyżkami soli kuchennej. Skóra ulegnie zmiękczeniu i łatwiej będzie można usuwać zrogowacenia. Zrogowaciałych części pozbywaj się za pomocą specjalnej tarki lub pilników. Skuteczne będą również specjalne plastry usuwające zrogowacenia.

6 Szczególnie zadbaj o popękane pięty. Regularne ścieranie zrogowaciałego naskórka i wcieranie maści z witaminą A zapobiegnie pękaniu stóp.

7 Nie zapominaj zadbać o paznokcie. Staranny pedicure zapobiegnie ich uszkodzeniom. Paznokcie maluj odżywką, która pomoże odbudować i zregenerować płytkę paznokcia lub też maluj je lakierem. Paznokcie wówczas będą mniej podatne na złamania.

8 Zrób masaż stóp. Po zabiegach pielęgnacyjnych (wymoczeniu stóp, starciu zrogowaceń i nałożeniu kremu) poświęć chwilę, by pociścić poszczególne miejsca stóp. Poprawi to krążenie i z pewnością przyniesie ukojenie.

9 Walcz z odciskami. Nagniotki, modzele powstają gdy nosisz niewygodne obuwie, chodzisz na wysokich obcasach, masz płaskostopie, zdeformowane palce lub zwyrodnienia stawów. Do usunięcia nagniotka wystarczy specjalny plaster, krem, maść, żel, które zmiękczą naskórek. Osoby z chorobami krążenia i cukrzycą powinny udać się z tym do chirurga.

10 Unikaj infekcji grzybiczych, a jeżeli już ją masz, staraj się ją wyleczyć. Źródłem infekcji mogą być publiczne natryski, baseny, szatnie klubów sportowych, a także nadmierna potliwość stóp.

Oznaki choroby to:

- ✿ złuszczący się naskórek
- ✿ zaczerwieniona skóra
- ✿ nieduże pęcherze
- ✿ świąd

Program Specjalny „PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE DOROSŁYCH SKUTECZNĄ FORMĄ NA UZYSKANIE KWALIFIKACJI”

To drugi z programów specjalnych realizowany przez Urząd od maja 2015 roku. Jego zakończenie nastąpi 31 lipca bieżącego roku.

Specyfiką programu jest umożliwienie osobom bezrobotnym zdobycie umiejętności poszukiwanych na rynku pracy poprzez naukę, praktykę oraz potwierdzenie ich nabycia przez przystąpienie i zdanie egzaminu.

Do programu przystąpiły 4 osoby bezrobotne do 30 roku życia zdefiniowane mianem osób bez kwalifikacji bo albo nie posiadały wykształcenia zawodowego albo też posiadały przerwę w pracy w zawodzie wyuczonym co najmniej 24 miesiące z ustalonym III i II profilem pomocy*.

Uczestnicy po zakończeniu bloku poradnictwa zawodowego polegającego na przeprowadzeniu badania zainteresowań zawodowych oraz warsztatów samopoznania w obszarach identyfikacji swoich predyspozycji i preferencji zawodowych, ustaleniu profilu zawodowego, a także identyfikacji cech koniecznych do pracy, rozpoczęli naukę w zawodzie tapicer. Zgodnie z art.53a ustawy o promocji zatrudnienia (...) takie możliwości daje przygotowanie zawodowe dorosłych. Na podstawie umowy zawartej pomiędzy partnerami programu czyli Powiatowym Urzędem Pracy, pracodawcą i ośrodkiem szkoleniowym,

jego uczestnicy przez 6 miesięcy bez nawiązywania stosunku pracy na stanowisku pracy nabywali umiejętności praktyczne i wiedzę w zawodzie tapicer. Zdobytą wiedzę i umiejętności z zakresu teorii i praktyki sprawdzona została przez uprawnioną placówkę kształcenia ustawicznego w formie egzaminu sprawdzającego. Każda osoba otrzymała zaświadczenie o ukończeniu kursu praktycznej nauki zawodu, a po zdaniu egzaminu również zaświadczenie potwierdzające nabyte umiejętności. W czasie nauki uczestnicy otrzymywali stypendium, zwrot kosztów dojazdu, a także premię za 100% frekwencję. Sam pracodawca tworząc w swoim zakładzie miejsca pracy dla osób bezrobotnych uczestniczących w praktycznej nauce zawodu, otrzymał również wsparcie w postaci pokrycia kosztów zużytych surowców potrzebnych do nauki, eksploatacji maszyn i urządzeń, zakupu odzieży roboczej, a także premię za dalsze zatrudnienie uczestnika programu i zdany egzamin. Nad poprawnością przebiegu edukacji na stanowisku pracy czuwał wyznaczony opiekun.

Można zatem zdobyć nowy zawód i nowe kwalifikacje, a także zdobyć nowego pracownika, trzeba tylko chcieć przygotowując program praktycznej nauki na stanowisku.

*Profil pomocy oznacza potrzebny zakres form pomocy określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, właściwy ze względu na sytuację i potrzeby osoby bezrobotnej.

Program Specjalny „CZAS NA AKTYWNOŚĆ”

W 2015 r. Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie przystąpił do realizowania Programu Specjalnego „Czas na aktywność”.

Program zakładał objęcie kompleksowym wsparciem grupy co najmniej 11 osób bezrobotnych, w tym 3 kobiet dla których ustalono II profil pomocy i które miały założone w IPD samozatrudnienie. Były to osoby o niskich kwalifikacjach tj. nie posiadające wykształcenia wyższego i policealnego, wobec których podjęte wcześniej działania okazały się niewystarczające lub nieskuteczne i nie przyniosły efektu zatrudnieniowego. Większość uczestników to osoby długotrwale bezrobotne, dla których przerwa w zatrudnieniu trwała ponad 12 miesięcy. W grupie docelowej były też osoby, które nie ukończyły 30 roku życia i których kwalifikacje zdefiniowane zostały również jako niskie.

Osoby objęte programem zostały przeszkolone z zakresu m. in. marketingu, organizacji, finansów oraz wymogów formalno-prawnych związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa oraz otrzymały dofinansowanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Dodatkowo otrzymały wsparcie pomostowe w postaci refundacji składek ZUS przez okres pierwszych 6 miesięcy, a także bon komunikacyjny przeznaczony na zakup paliwa.

Założeniem realizowanego programu była pomoc w ponownym podjęciu aktywności zawodowej w formie dofinansowania podjętej działalności gospodarczej przez osoby odpowiadające przyjętemu kryterium niskich kwalifikacji, poprzez zdobycie dodatkowych umiejętno-

ści, wykorzystanie drzemającego potencjału i zdobytego już doświadczenia zawodowego z uwzględnieniem kreatywnego działania samych uczestników. Wykorzystując te wszystkie atuty i posiadany tzw. udokumentowany „fach w rękę” uczestnicy projektu sami stworzyli sobie miejsce pracy. Samozatrudnienie pozwoliło osiągnąć niezależność ekonomiczną, nawiązać nowe kontakty i pomogło w osiągnięciu poczucia przydatności społecznej, a także ułatwiło przywrócenie pozycji społecznej.

W ramach programu rozpoczęto działalności gospodarcze m. in. w branżach: usługi sprzątające, usługi remontowo – budowlane, sprzedaż oraz montaż ogrodzeń, usługi fotograficzne, usługi mechaniczne u klienta, montaż elementów wentylacyjnych, usługi ogrodnicze, instalacje WOD-KAN, CO, gaz oraz usługi kosztorysowania.

Projekt ostatecznie zostanie zamknięty i rozliczony do końca 2016 roku.

Wykaz porad grupowych i spotkań informacyjnych w Centrum Aktywizacji Zawodowej w dziale Usług Rynku Pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrowie Wielkopolskim

Data	Temat spotkania	Telefon do kontaktu
28.07.2016	Grupowa informacja „ABC Poszukiwania pracy” – Katarzyna Nowak	62 7373 252
03.08.2016	Grupowa porada „Predyspozycje, zainteresowania, umiejętności, zdolności – poznaję siebie” – Sylwia Kostrzewska	62 7373 232
18.08.2016	Grupowa informacja „Nowy algorytm poszukiwania pracy” – Barbara Niemand	62 7373 262
14.09.2016	Grupowa porada „Odkryj swój potencjał zawodowy – mocne i słabe strony” – Sylwia Kostrzewska	62 7373 232
15.09.2016	Grupowa porada „Rynek pracy bez tajemnic” – Milena Mądrzak, Ewa Szczerecka	62 7373 223, 62 73 73 262
29.09.2016	Grupowa informacja „ABC Poszukiwania pracy” – Katarzyna Nowak	62 7373 252
11.10.2016	Grupowa porada „Obraz samego siebie” – Katarzyna Nowak	62 7373 252
12.10.2016	Grupowa porada „Rozpraszanie obaw pracodawcy w procesie poszukiwania pracy” – Katarzyna Nowak	62 7373 252
18.10.2016	Grupowa porada „ABC poruszania się po rynku pracy” – Marta Olejniczak – Gąska	62 7373 239
25.10.2016	Grupowa informacja „ABC Poszukiwania pracy” – Katarzyna Nowak	62 7373 252
16.11.2016	Grupowa porada „Predyspozycje, zainteresowania, umiejętności, zdolności – poznaję siebie” – Sylwia Kostrzewska	62 7373 232
17.11.2016	Grupowa porada „ABC poruszania się po rynku pracy” – Marta Olejniczak – Gąska	62 7373 239
24.11.2016	Grupowa porada „Jak skutecznie szukać zatrudnienia?” – Milena Mądrzak, Ewa Szczerecka	62 7373 223, 62 7373 262
29.11.2016	Grupowa informacja „ABC Poszukiwania pracy” – Katarzyna Nowak	62 7373 252
12.12.2016	Grupowa porada „Aktywni i efektywni w poszukiwaniu pracy” – Katarzyna Nowak	62 7373 252
13.12.2016	Grupowa porada „Aktywni i efektywni w poszukiwaniu pracy” – Katarzyna Nowak	62 7373 252
14.12.2016	Grupowa porada „Odkryj swój potencjał zawodowy – mocne i słabe strony” – Sylwia Kostrzewska	62 7373 232
29.12.2016	Grupowa informacja „Nowy algorytm poszukiwania pracy” – Barbara Niemand	62 7373 262

III REGIONALNE TARGI BIZNESU I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI w ZSE w Ostrowie Wielkopolskim

W dniu 1 kwietnia 2016 roku w Zespole Szkół Ekonomicznych w Ostrowie Wielkopolskim odbyły się III Regionalne Targi Biznesu i Przedsiębiorczości.

Organizatorami targów byli: Zespół Szkół Ekonomicznych im. Józefa Gniazdowskiego w Ostrowie Wielkopolskim, Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół ZSE w Ostrowie Wielkopolskim, Grupa DGCS, Izba Przemysłowo-Handlowa Południowej Wielkopolski, VIXON Media oraz Fundacja im. Królowej Polski św. Jadwigi.

Podobnie jak w poprzednich latach Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wielkopolskim prezentował na stoisku informacyjnym swoje usługi.

W nawiązaniu do tematyki targów odbył się panel dyskusyjny z udziałem zaproszonych gości.

Dobre praktyki w zakresie nowych technologii w biznesie zaprezentowały firmy: Grupa LUBAWA, MAHLE POLSKA Sp. z o.o., Grupa DGCS, Ostrowski Klaster Automatyki Przemysłowej, Przedsiębiorstwo PAXER.

Osoby zainteresowane mogły uczestniczyć w szkoleniach m. in. z obsługi kas fiskalnych, rozliczeń rocznych podatku, zasiłków pracowniczych, skutecznej rozmowy kwalifikacyjnej oraz odnalezieniu się we współczesnym rynku pracy, a także Startup - firmowa strona i sklep internetowy.

Doradca zawodowy Powiatowego Urzędu Pracy przeprowadził warsztaty z zakresu identyfikacji mocnych stron i obszarów zainteresowań, w których udział wzięli gimnazjaliści z ostrowskich szkół.

ZESPÓŁ SZKÓŁ EKONOMICZNYCH

im. Józefa Gniazdowskiego w Ostrowie Wielkopolskim

1 kwietnia 2016

10.00-15.00

III REGIONALNE TARGI BIZNESU I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Nowe technologie w biznesie

Honorowy Patronat Starosty Ostrowskiego Pawła Rajskiego

TRZECI ROK REALIZACJI KRAJOWEGO FUNDUSZU SZKOLENIOWEGO

Krajowy Fundusz Szkoleniowy został utworzony ze środków Funduszu Pracy z myślą wsparcia pracodawców zainteresowanych inwestowaniem w kompetencje swoich pracowników.

Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki.

Jakie działania mogą być sfinansowane w firmie?:

1. kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
2. egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
3. badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
4. ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem,
5. określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS.

W 2014 r. i 2015 r. środki KFS skierowane były na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców **w wieku 45 lat i więcej**.

	2014	2015
Liczba złożonych wniosków	26	95
Wnioski, które otrzymały dofinansowanie	26	68
Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia	254	390
Kwota wydatkowana	320.467,08	857.032,64
Średni koszt na osobę	1.261,68	2.197,52

W 2016 r. Ministerstwo, Rodziny Pracy i Polityki Społecznej zniósł wymóg dotyczący wieku uczestników chcących skorzystać z kształcenia ustawicznego jednakże musieli oni spełnić jeden z poniższych priorytetów:

Priorytet I: Wsparcie zawodowe kształcenia ustawicznego pozostającego w bezpośrednim związku z branżą lub zawodem, mające na celu uzyskanie lub uaktualnienie kompetencji i wiedzy do celów zawodowych

Priorytet II: Wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników, którzy mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej (dotyczy osób, które rozpoczęły pracę w tych warunkach po 1 stycznia 1999r.)

Priorytet III: Wsparcie młodych, nowozatrudnionych pracowników na podstawie umów, o których mowa w art. 150f ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

	2016 I nabór	2016 II nabór
Liczba złożonych wniosków	51	59
Wnioski, które otrzymały dofinansowanie	42	Wnioski w trakcie weryfikacji
Przewidywana liczba osób objętych wsparciem	153	
Kwota wydatkowana	513.724,04	
Średni koszt na osobę	3.357,67	

Najczęściej wskazywane szkolenia przez pracodawców to m.in.:

- Budownictwo
- Architektura terenów zielonych
- Medycyna, profilaktyka, diagnozowanie stanu zdrowia
- Systemy klimatyzacyjne
- Stosowanie przepisów prawa w firmach (np.: Prawo zamówień publicznych, Ochrona danych osobowych)
- Obsługa pojazdów i zdobywanie odpowiednich uprawnień do ich obsługi (np.: operatorzy sprzętu budowlanego, spycharek, zagęszczarek)
- Rachunkowość i ogólne zasady prowadzenia działań księgowych

Redaktor naczelny

Hanna Pawlak-Kornacka

Zespół redakcyjny

*R. Piskorska
S. Makowska
I. Jakubowska*

Teksty przygotowali:

*A. Andrzejak, M. Czekalska, I. Jakubowska, M. Grzesiak,
B. Kwiecień, J. Krawczyk, M. Krakowska,
S. Makowska, M. Mądrzak, B. Niemand, R. Piskorska,
J. Szyszka-Lamczak, J. Wasielewska, D. Walczak-Dudek*

Wydawca

*Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wielkopolskim
ul. Wolności 29a, 63-400 Ostrów Wielkopolski
tel. (+48) 62 73 73 200, fax. (+48) 62 73 73 202
poow@praca.gov.pl, www.pup.ostrowwlkp.pl*

Opracowanie graficzne/skład

"FUTURYSTA" www.futurysta-studio.pl